

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 16ης Ιανουαρίου 2018*

«Προδικαστική παραπομπή – Υπήκοος τρίτης χώρας παρανόμως διαμένων στο έδαφος κράτους μέλους – Απειλή για τη δημόσια τάξη και την εθνική ασφάλεια – Οδηγία 2008/115/ΕΚ – Άρθρο 6, παράγραφος 2 – Απόφαση περί επιστροφής – Απαγόρευση εισόδου στο έδαφος των κρατών μελών – Καταχώριση ατόμου ως ανεπιθύμητου στον χώρο Σένγκεν – Υπήκοος ο οποίος έχει νόμιμο τίτλο διαμονής εκδοθέντα από άλλο κράτος μέλος – Σύμβαση εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν – Άρθρο 25, παράγραφος 2 – Διαδικασία διαβουλεύσεως μεταξύ του κράτους μέλους που προβαίνει στην καταχώριση του αλλοδαπού ως ανεπιθύμητου και του κράτους μέλους που χορήγησε τον τίτλο διαμονής – Προθεσμία – Μη λήψη θέσεως από το συμβαλλόμενο κράτος με το οποίο ζητήθηκε διαβούλευση – Συνέπειες επί της εκτελέσεως των αποφάσεων επιστροφής και απαγορεύσεως εισόδου»

Στην υπόθεση C-240/17,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Φινλανδία) με απόφαση της 2ας Μαΐου 2017, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 10 Μαΐου 2017, στο πλαίσιο της δίκης

Ε

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. L. da Cruz Vilaça, πρόεδρο τμήματος, E. Levits (εισηγητή), A. Borg Barthet, M. Berger και F. Biltgen, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: R. Schiano, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 9ης Νοεμβρίου 2017,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- ο Ε, εκπροσωπούμενος από τον J. Dunder, asianajaja,
- η Maahanmuuttovirasto, εκπροσωπούμενη από τον P. Lindroos,
- η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. Heliskoski,
- η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. Jacobs, C. Pochet και C. Van Luls,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους T. Henze και D. Klebss,

* Γλώσσα διαδικασίας: η φινλανδική.

- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον S. Jiménez García,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την C. Cattabriga καθώς και από τους G. Wils και I. Koskinen,
- η Ελβετική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον E. Bichet,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 13ης Δεκεμβρίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 25, παράγραφος 2, της Συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, που υπογράφηκε στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990 και άρχισε να ισχύει στις 26 Μαρτίου 1995 (ΕΕ 2000, L 239, σ. 19, στο εξής: ΣΕΣΣ).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Ε, Νιγηριανού υπηκόου, και της Maahanmuuttovirasto (Εθνικής Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως, Φινλανδία, στο εξής: Υπηρεσία Αλλοδαπών), με αντικείμενο την από 21 Ιανουαρίου 2015 απόφαση της εν λόγω υπηρεσίας να απομακρύνει τον Ε στη χώρα καταγωγής του και να του απαγορεύσει την είσοδο στον χώρο Σένγκεν.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η ΣΕΣΣ

- 3 Το άρθρο 21 της ΣΕΣΣ, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 265/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαρτίου 2010, για την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν και του κανονισμού (ΕΚ) 562/2006 όσον αφορά την κυκλοφορία των προσώπων με θεώρηση μακράς διάρκειας (ΕΕ 2010, L 85, σ. 1), καθώς και με τον κανονισμό (ΕΕ) 610/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν), της Σύμβασης για την εφαρμογή της Συμφωνίας του Σένγκεν, των κανονισμών (ΕΚ) 1683/95 και (ΕΚ) 539/2001 του Συμβουλίου και των κανονισμών (ΕΚ) 767/2008 και (ΕΚ) 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ 2013, L 182, σ. 1), προβλέπει τα εξής:

«1. Αλλοδαποί κάτοχοι θεώρησης που έχει χορηγηθεί από ένα εκ των συμβαλλομένων μερών, μπορούν με την κάλυψη του τίτλου αυτού, καθώς και ενός ταξιδιωτικού εγγράφου, η ισχύς των οποίων δεν έχει λήξει, να κυκλοφορούν ελεύθερα 90 ημέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών στο έδαφος των άλλων μερών εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου που προβλέπονται στο

άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχεία α', γ' και ε', του κανονισμού (ΕΚ) 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) και δεν περιλαμβάνονται στους εθνικούς πίνακες ανεπιθύμητων του οικείου συμβαλλομένου μέρους.

2. Η παράγραφος 1 έχει επίσης εφαρμογή σε αλλοδαπούς κατόχους προσωρινής αδειας διαμονής, που έχει χορηγηθεί από ένα συμβαλλόμενο μέρος, και ενός ταξιδιωτικού εγγράφου που έχει εκδοθεί από ένα συμβαλλόμενο μέρος.

[...]»

4 Το άρθρο 23 της ΣΕΣΣ ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Αλλοδαπός ο οποίος δεν πληροί, ή δεν πληροί πλέον, τις προϋποθέσεις σύντομης παραμονής που ισχύουν στο έδαφος ενός συμβαλλομένου μέρους, πρέπει κατά κανόνα να εγκαταλείψει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τα εδάφη των συμβαλλομένων μερών.

2. Αλλοδαπός ο οποίος διαθέτει προσωρινό τίτλο ή προσωρινή άδεια διαμονής που έχει εκδοθεί από ένα άλλο συμβαλλόμενο μέρος, η ισχύς της οποίας δεν έχει ακόμα λήξει, πρέπει να κατευθυνθεί χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στο έδαφος του συμβαλλομένου αυτού μέρους.

3. Όταν η αναχώρηση αλλοδαπού ο οποίος εμπίπτει στις ανωτέρω περιπτώσεις δεν πραγματοποιείται εθελοντικά, ή όταν μπορεί να εκληφθεί ότι η αναχώρηση αυτή δεν θα πραγματοποιηθεί, εάν η αναχώρηση του αλλοδαπού επιβάλλεται για λόγους εθνικής ασφαλείας ή δημόσιας τάξεως, ο αλλοδαπός πρέπει να απομακρύνεται από το έδαφος του συμβαλλομένου μέρους στο οποίο συλλαμβάνεται, υπό τους όρους που προβλέπει η εθνική νομοθεσία του συμβαλλομένου μέρους. [...]

4. Η απομάκρυνση του προσώπου αυτού από το έδαφος του οικείου κράτους μπορεί να γίνει προς τη χώρα προέλευσής του, ή προς κάθε άλλο κράτος στο οποίο είναι δυνατή η είσοδός του, κατ' εφαρμογή κυρίως των σχετικών διατάξεων των συμφωνιών επανεισδοχής που έχουν συναφθεί μεταξύ των συμβαλλομένων μερών.

[...]»

5 Το άρθρο 25 της ΣΕΣΣ, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 265/2010, ορίζει τα εξής:

«1. Εφόσον κράτος μέλος εξετάζει την έκδοση άδειας διαμονής, πραγματοποιεί συστηματικά έρευνα στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν. Όταν κράτος μέλος εξετάζει την έκδοση άδειας διαμονής σε αλλοδαπό ο οποίος έχει καταχωριστεί με σκοπό την απαγόρευση εισόδου, το κράτος μέλος διαβουλεύεται πρώτα με το κράτος μέλος που προέβη στην καταχώριση και λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα του εν λόγω κράτους· η άδεια διαμονής χορηγείται μόνο για ουσιαστικούς λόγους, συγκεκριμένα για λόγους ανθρωπιστικού χαρακτήρα ή ως απόρροια διεθνών υποχρεώσεων.

Εφόσον εκδοθεί άδεια διαμονής, το κράτος μέλος που προέβη στην καταχώριση την αποσύρει, αλλά μπορεί να συμπεριλάβει τον εν λόγω αλλοδαπό στον εθνικό του κατάλογο ανεπιθύμητων.

1α. Πριν από την καταχώριση για τους σκοπούς της άρνησης εισόδου, κατά την έννοια του άρθρου 96, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών ελέγχουν τα εθνικά τους μητρώα όσον αφορά εκδοθείσες θεωρήσεις μακράς διάρκειας ή άδειες διαμονής.

2. Όταν προκύπτει ότι αλλοδαπός, κάτοχος ενός ισχύοντος τίτλου διαμονής που έχει χορηγηθεί από ένα εκ των συμβαλλομένων μερών, έχει καταχωρηθεί ως ανεπιθύμητος, το συμβαλλόμενο μέρος που τον έχει καταχωρήσει συνεννοείται με το μέρος που χορήγησε τον τίτλο διαμονής, προκειμένου να αποφασισθεί αν υφίστανται επαρκείς λόγοι για να ανακληθεί ο τίτλος διαμονής.

Εάν ο τίτλος διαμονής δεν ανακληθεί, το καταχωρούν συμβαλλόμενο μέρος προβαίνει στην ανάκληση της καταχωρήσεως, αλλά μπορεί να εγγράψει τον αλλοδαπό στον εθνικό του κατάλογο ανεπιθύμητων.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 ισχύουν επίσης στην περίπτωση των θεωρήσεων μακράς διαρκείας.»

6 Το άρθρο 96 της ΣΕΣΣ προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Τα στοιχεία των αλλοδαπών που περιλαμβάνονται στο σύστημα με σκοπό την άρνηση εισόδου καταχωρούνται επί τη βάσει των εθνικών πινάκων καταχωρήσεως που βασίζονται σε ληφθείσες αποφάσεις, τηρουμένων των διαδικαστικών κανόνων που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία, τις διοικητικές αρχές ή τη σχετική νομολογία.

2. Οι αποφάσεις μπορούν να στηρίζονται στην απειλή για τη δημόσια τάξη ή την κρατική ασφάλεια που ενδέχεται να συνιστά η παρουσία ενός αλλοδαπού στο εθνικό έδαφος.

Τέτοια μπορεί να είναι, ιδίως, η περίπτωση:

α) αλλοδαπού ο οποίος καταδικάστηκε για αξιόποινη πράξη επισύρουσα στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον ενός έτους·

[...]».

Η οδηγία 2008/115/EK

7 Η αιτιολογική σκέψη 14 της οδηγίας 2008/115/EK, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ 2008, L 348, σ. 98), έχει ως εξής:

«Θα πρέπει να δοθεί ευρωπαϊκή διάσταση στα αποτελέσματα των εθνικών μέτρων επιστροφής με τη θέσπιση απαγόρευσης της εισόδου που δεν θα επιτρέπει την είσοδο και τη διαμονή στο έδαφος όλων των κρατών μελών [...]».

8 Το άρθρο 3 της οδηγίας 2008/115 έχει ως ακολούθως:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

[...]

3) “επιστροφή”: διαδικασία επανόδου υπηκόου τρίτης χώρας – είτε με οικειοθελή συμμόρφωσή του προς την υποχρέωση επιστροφής είτε αναγκαστικά:

– στη χώρα καταγωγής του/της, ή

– σε χώρα διέλευσης σύμφωνα με κοινοτικές ή διμερείς συμφωνίες επανεισδοχής ή άλλες ρυθμίσεις, ή

– σε άλλη τρίτη χώρα, στην οποία ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας αποφασίζει εθελοντικά να επιστρέψει και στην οποία γίνεται δεκτός/-ή·

4) “απόφαση επιστροφής”: διοικητική ή δικαστική απόφαση ή πράξη με την οποία κηρύσσεται ή αναφέρεται ως παράνομη η παραμονή υπηκόου τρίτης χώρας και του επιβάλλεται ή αναφέρεται υποχρέωση επιστροφής·

- 5) “απομάκρυνση”: εκτέλεση της υποχρέωσης επιστροφής, και συγκεκριμένα φυσική μεταφορά εκτός του κράτους μέλους·
- 6) “απαγόρευση εισόδου”: διοικητική ή δικαστική απόφαση ή πράξη με την οποία απαγορεύεται η είσοδος και η παραμονή στο έδαφος των κρατών μελών για ορισμένο χρονικό διάστημα, συνοδευόμενη από απόφαση επιστροφής·

[...]

- 8) “οικειοθελής αναχώρηση”: η τήρηση της υποχρέωσης επιστροφής εντός της προθεσμίας που ορίζεται για τον σκοπό αυτό στην απόφαση επιστροφής·

[...]».

- 9) Το άρθρο 6 της οδηγίας αυτής, σχετικό με τις αποφάσεις επιστροφής με τις οποίες παύει η παράνομη διαμονή, προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εκδίδουν απόφαση επιστροφής για υπηκόους τρίτης χώρας που διαμένουν παράνομα στο έδαφος τους, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 5.

2. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι διαμένουν παρανόμως στο έδαφος κράτους μέλους και διαθέτουν έγκυρο τίτλο διαμονής ή άλλη άδεια που παρέχει δικαίωμα παραμονής και έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος, υποχρεούνται να μεταβαίνουν αμέσως στο έδαφος αυτού του άλλου κράτους μέλους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του υπηκόου τρίτης χώρας με την παρούσα απαίτηση ή όταν η άμεση αναχώρηση του υπηκόου τρίτης χώρας απαιτείται από λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης, εφαρμόζεται η παράγραφος 1.

[...]»

- 10) Το άρθρο 7, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα ακόλουθα:

«Η απόφαση περί επιστροφής προβλέπει κατάλληλο χρονικό διάστημα για την οικειοθελή αναχώρηση που κυμαίνεται μεταξύ επτά και τριάντα ημερών [...]».

- 11) Το άρθρο 8 της οδηγίας 2008/115 προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εκτελέσουν την απόφαση επιστροφής, εάν δεν έχει χορηγηθεί χρονικό διάστημα οικειοθελούς αναχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 4, ή εάν ο συγκεκριμένος υπήκοος δεν έχει συμμορφωθεί με την υποχρέωση επιστροφής εντός της προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης που έχει χορηγηθεί σύμφωνα με το άρθρο 7.

2. Εάν το κράτος μέλος έχει χορηγήσει χρονικό διάστημα οικειοθελούς αναχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 7, η απόφαση επιστροφής μπορεί να εκτελείται μόνο μετά τη λήξη του χρονικού διαστήματος, εκτός εάν, κατά τη διάρκεια αυτού του χρονικού διαστήματος, ανακύψει οιοσδήποτε από τους κινδύνους που ορίζονται στο άρθρο 7, παράγραφος 4.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να εκδίδουν χωριστή διοικητική ή δικαστική απόφαση ή πράξη με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση.

[...]»

12 Το άρθρο 11, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«Οι αποφάσεις επιστροφής συνοδεύονται από απαγόρευση εισόδου:

α) εφόσον δεν έχει χορηγηθεί χρονικό διάστημα οικειοθελούς αναχώρησης, ή

β) εφόσον δεν έχει εκπληρωθεί η υποχρέωση επιστροφής.

Σ[τις] άλλες περιπτώσεις, οι αποφάσεις επιστροφής μπορούν να συνοδεύονται από απαγόρευση εισόδου.»

13 Το άρθρο 21 της οδηγίας 2008/115 ρυθμίζει τη σχέση μεταξύ των διατάξεων της οδηγίας αυτής και των διατάξεων της ΣΕΣΣ. Συναφώς, διευκρινίζεται ότι οι πρώτες αντικαθιστούν κυρίως τις διατάξεις του άρθρου 23 της δεύτερης.

Ο κανονισμός (ΕΚ) 1987/2006

14 Το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΚ) 1987/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τη δημιουργία, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) (ΕΕ 2006, L 381, σ. 4), ορίζει τα εξής:

«1. Δεδομένα σχετικά με υπηκόους τρίτων χωρών για τους οποίους εισάγεται καταχώριση με σκοπό την απαγόρευση εισόδου ή διαμονής καταχωρίζονται σε αρχείο με βάση εθνική καταχώριση, η οποία απορρέει από απόφαση των αρμοδίων διοικητικών αρχών ή δικαστηρίων σύμφωνα με τους διαδικαστικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας και βάσει χωριστής αξιολόγησης. Οι προσφυγές κατά των αποφάσεων αυτών ασκούνται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου.

2. Καταχώριση εισάγεται όταν η απόφαση της παραγράφου 1 είχε ως αιτιολογία απειλή κατά της δημόσιας τάξης ή ασφάλειας ή κατά της εθνικής ασφάλειας που ενδέχεται να συνιστά η παρουσία υπηκόου τρίτης χώρας επί του εδάφους κράτους μέλους. Αυτή είναι ιδίως η περίπτωση:

α) υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος έχει καταδικαστεί σε κράτος μέλος για αξιόποινη πράξη επισύρουσα ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους,

[...]

3. Καταχώριση μπορεί επίσης να εισάγεται όταν η απόφαση της παραγράφου 1 είχε ως αιτιολογία ότι εις βάρος του υπηκόου τρίτης χώρας έχει επιβληθεί το μέτρο της απέλασης, άρνησης εισόδου ή απομάκρυνσης, το οποίο δεν [καταργήθηκε] ούτε ανεστάλη και περιέχει ή συνοδεύεται από απαγόρευση εισόδου ή, κατά περίπτωση, απαγόρευση διαμονής, στηριζόμενη στη μη τήρηση του εθνικού δικαίου περί εισόδου ή διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών.

[...]»

Το φινλανδικό δίκαιο

15 Προκειμένου να γίνει δεκτός ένας αλλοδαπός στη φινλανδική επικράτεια, ο *ulkomaalaislaki* 301/2004 (νόμος περί αλλοδαπών) ορίζει, στο άρθρο 11, πρώτο εδάφιο, σημείο 5, ότι ο αλλοδαπός αυτός δεν πρέπει να θεωρείται ότι αποτελεί κίνδυνο για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια και τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις της Φινλανδίας.

- 16 Κατά το άρθρο 149b του νόμου αυτού, ο υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει παράνομα στην εθνική επικράτεια ή του οποίου η αίτηση για άδεια διαμονής απορρίφθηκε και είναι κάτοχος ισχύουσας άδειας διαμονής ή άλλης άδειας που παρέχει δικαίωμα διαμονής και έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποχρεούται να μεταβεί αμέσως στο έδαφος αυτού του άλλου κράτους μέλους. Σε περίπτωση μη συμμορφώσεως του υπηκόου τρίτης χώρας προς την εν λόγω υποχρέωση ή όταν η άμεση αναχώρηση του υπηκόου τρίτης χώρας επιβάλλεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης, λαμβάνεται απόφαση περί απομακρύνσεώς του.
- 17 Το άρθρο 150, πρώτο εδάφιο, του νόμου περί αλλοδαπών προσθέτει ότι η απόφαση περί απομακρύνσεως αλλοδαπού μπορεί να συνοδεύεται από απαγόρευση εισόδου. Η σχετική απόφαση περί απαγορεύσεως λαμβάνεται εφόσον δεν έχει χορηγηθεί προθεσμία οικειοθελούς αναχωρήσεως, πράγμα το οποίο συμβαίνει όταν ο ενδιαφερόμενος θεωρείται ότι συνιστά κίνδυνο για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια.
- 18 Επιπλέον, το άρθρο 150, δεύτερο εδάφιο, του νόμου αυτού ορίζει ότι στον αλλοδαπό ο οποίος έχει καταδικαστεί για σοβαρό αδίκημα μπορεί να επιβληθεί απαγόρευση εισόδου μέχρι νεωτέρας όταν αυτός αποτελεί σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια.
- 19 Όπως προκύπτει από το άρθρο 150, τρίτο εδάφιο, του νόμου περί αλλοδαπών, η απαγόρευση εισόδου ισχύει για την εθνική επικράτεια όταν ο αλλοδαπός είναι κάτοχος σε άλλο κράτος Σένγκεν άδειας διαμονής η οποία δεν του έχει αφαιρεθεί.
- 20 Κατά την εκτίμηση του ζητήματος της απομακρύνσεως του αλλοδαπού, καθώς και του ζητήματος της επιβολής απαγορεύσεως εισόδου και της διάρκειάς της, το άρθρο 146, πρώτο εδάφιο, του νόμου περί αλλοδαπών επιβάλλει να λαμβάνονται υπόψη στο σύνολό τους τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζεται η απόφαση, ή τουλάχιστον η διάρκεια και ο σκοπός της διαμονής του αλλοδαπού στη χώρα, καθώς και η φύση του τίτλου διαμονής που έχει χορηγηθεί στον αλλοδαπό, οι δεσμοί του με τη Φινλανδία, καθώς και η ύπαρξη οικογενειακών, πολιτιστικών ή κοινωνικών δεσμών με τη χώρα καταγωγής του. Αν η απομάκρυνση ή η απαγόρευση εισόδου που τη συνοδεύει στηρίζεται σε εγκληματική δραστηριότητα του αλλοδαπού, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η σοβαρότητα της παραβάσεως, η σχετική ζημία ή ο εξ αυτής προκύπτων κίνδυνος για τη δημόσια ασφάλεια ή την ασφάλεια των πολιτών.
- 21 Επιπλέον, κατά την εκτίμηση του ζητήματος της εκδόσεως της αποφάσεως περί απαγορεύσεως εισόδου και της διάρκειάς της, το άρθρο 146, δεύτερο εδάφιο, του νόμου περί αλλοδαπών επιβάλλει να λαμβάνεται υπόψη η διατήρηση των οικογενειακών ή επαγγελματικών δεσμών του αλλοδαπού με τη Φινλανδία ή με άλλο κράτος του χώρου Σένγκεν, δεσμών των οποίων η διατήρηση θα καθίστατο, λόγω της απαγορεύσεως εισόδου, υπέρμετρα δυσχερής.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 22 Ο Ε είναι κάτοχος τίτλου διαμονής που έχει εκδοθεί από την Ισπανία και ισχύει έως τις 11 Φεβρουαρίου 2018. Διέμενε επί δεκατέσσερα έτη στην Ισπανία, όπου έχει οικογενειακούς δεσμούς.
- 23 Ο Ε καταδικάστηκε στη Φινλανδία, με απόφαση της 24 Ιανουαρίου 2014, η οποία κατέστη τελεσίδικη, σε ποινή φυλακίσεως πέντε ετών για διάφορες παραβάσεις της νομοθεσίας περί ναρκωτικών.
- 24 Με απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2015, η Υπηρεσία Αλλοδαπών διέταξε την άμεση επιστροφή του προσφεύγοντος της κύριας δίκης στη Νιγηρία και επέβαλε παράλληλα με την εν λόγω απόφαση απαγόρευση εισόδου στον χώρο Σένγκεν μέχρι νεωτέρας.

- 25 Η Υπηρεσία Αλλοδαπών αιτιολόγησε την απόφασή της στηριζόμενη στο γεγονός ότι ο Ε συνιστούσε κίνδυνο για τη δημόσια τάξη και την εθνική ασφάλεια, λαμβανομένων υπόψη των αδικημάτων που είχε διαπράξει.
- 26 Σύμφωνα με το άρθρο 25, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ, στις 26 Ιανουαρίου 2015 η Υπηρεσία Αλλοδαπών επιχείρησε να έλθει σε διαβουλεύσεις με τις αρμόδιες ισπανικές αρχές προκειμένου να διαπιστωθεί αν οι ως άνω λόγοι αρκούν για να ανακληθεί ο τίτλος διαμονής τον οποίο είχε χορηγήσει η Ισπανία στον προσφεύγοντα της κύριας δίκης.
- 27 Ελλείψει απαντήσεως εκ μέρους των εν λόγω αρχών, η Υπηρεσία Αλλοδαπών επανέλαβε την πρόσκλησή της στις 20 Ιουνίου 2016. Κατόπιν αιτήματος των ίδιων αρχών, η Υπηρεσία Αλλοδαπών διαβίβασε σε αυτές την καταδικαστική σε βάρος του Ε απόφαση. Εν συνεχεία, δύο περαιτέρω οχλήσεις της Υπηρεσίας αυτής δεν τελεσφόρησαν.
- 28 Αντιμετωπίζοντας το ζήτημα της νομιμότητας της αποφάσεως περί επιστροφής του προσφεύγοντος της κύριας δίκης στη χώρα καταγωγής του και της απαγορεύσεως εισόδου στον χώρο Σένγκεν, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς τα αποτελέσματα της διαδικασίας διαβουλεύσεως η οποία προβλέπεται στο άρθρο 25, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ.
- 29 Αφενός, δεν προκύπτει επακριβώς από την ως άνω διάταξη σε ποιο βαθμό η διαδικασία αυτή είναι δεσμευτική έναντι των αρχών του κράτους μέλους που εξέδωσε την απόφαση περί επιστροφής η οποία συνοδεύεται από απαγόρευση εισόδου. Αφετέρου, δεν διευκρινίζονται οι ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβούν οι λόγω αρχές σε περίπτωση αδράνειας των αρχών στις οποίες απευθύνεται το αίτημα διαβουλεύσεως.
- 30 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Φινλανδία) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Συνεπάγεται η υποχρέωση διαβουλεύσεως μεταξύ των συμβαλλομένων κρατών που προβλέπεται από το άρθρο 25, παράγραφος 2, της [ΣΕΣΣ] έννομες συνέπειες τις οποίες ο υπήκοος τρίτης χώρας μπορεί να επικαλεστεί σε περίπτωση που ένα συμβαλλόμενο κράτος λάβει σε βάρος του μέτρο απαγορεύσεως εισόδου στο σύνολο του χώρου Σένγκεν και εκδώσει απόφαση περί επιστροφής στη χώρα καταγωγής του με το σκεπτικό ότι αυτός συνιστά κίνδυνο για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια;
 - 2) Εάν το άρθρο 25, παράγραφος 2, της [ΣΕΣΣ] έχει εφαρμογή στην έκδοση της αποφάσεως περί απαγορεύσεως εισόδου, πρέπει η διαδικασία διαβουλεύσεων να διεξαχθεί πριν από την έκδοση της αποφάσεως απαγορεύσεως εισόδου, ή οι διαβουλεύσεις αυτές μπορούν να διενεργηθούν μόνο κατόπιν της εκδόσεως των αποφάσεων επιστροφής και απαγορεύσεως εισόδου;
 - 3) Εάν οι διαβουλεύσεις αυτές μπορούν να διενεργηθούν μόνο κατόπιν της εκδόσεως των αποφάσεων περί επιστροφής και απαγορεύσεως εισόδου, εμποδίζει την επιστροφή του υπηκόου τρίτης χώρας στη χώρα καταγωγής του και τη θέση σε ισχύ της απαγορεύσεως εισόδου στο σύνολο του χώρου Σένγκεν το γεγονός ότι εκκρεμεί η διαδικασία διαβουλεύσεων μεταξύ των συμβαλλομένων κρατών και ότι το άλλο συμβαλλόμενο κράτος δεν έχει δηλώσει εάν προτίθεται να ανακαλέσει την άδεια διαμονής υπηκόου τρίτης χώρας;
 - 4) Με ποιο τρόπο οφείλει να ενεργήσει συμβαλλόμενο κράτος σε περίπτωση που το συμβαλλόμενο κράτος που χορήγησε άδεια διαμονής, παρά τα σχετικά επανειλημμένα αιτήματα, δεν έχει διατυπώσει τη θέση του ως προς την ανάκληση άδειας διαμονής χορηγηθείσας σε υπήκοο τρίτης χώρας;»

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

- 31 Το αιτούν δικαστήριο ζήτησε την υπαγωγή της υπό κρίση αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην επείγουσα διαδικασία την οποία προβλέπει το άρθρο 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Απαντώντας σε αίτηση του Δικαστηρίου προς παροχή διευκρινίσεων, το Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) διευκρίνισε, στις 2 Ιουνίου 2017, ότι η ποινή που επιβλήθηκε στον Ε είχε μετατραπεί σε ποινή με αναστολή από τις 24 Ιανουαρίου 2016 και ότι, έκτοτε, ο ενδιαφερόμενος δεν υπόκειται σε κανένα μέτρο στερητικό της ελευθερίας. Υπό τις συνθήκες αυτές, το πέμπτο τμήμα αποφάσισε, στις 8 Ιουνίου 2017, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να μη δεχθεί το αίτημα του ως άνω δικαστηρίου.
- 32 Ωστόσο, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της κύριας δίκης, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου αποφάσισε, με απόφαση της 12 Ιουνίου 2017, την κατά προτεραιότητα εκδίκαση της εν λόγω υποθέσεως, δυνάμει του άρθρου 53, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 33 Με το δεύτερο ερώτημά του, που πρέπει να εξεταστεί πρώτο, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 25, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, όταν ένα συμβαλλόμενο κράτος προτίθεται να προβεί σε απομάκρυνση και σε επιβολή απαγορεύσεως εισόδου και παραμονής στον χώρο Σένγκεν σε βάρος υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος είναι κάτοχος ισχύοντος τίτλου διαμονής που έχει εκδοθεί από άλλο συμβαλλόμενο κράτος, η διαδικασία διαβουλευσεως η οποία προβλέπεται στη διάταξη αυτή πρέπει να κινηθεί από το πρώτο κράτος πριν από την έκδοση αποφάσεως περί επιστροφής συνοδευόμενης από απαγόρευση εισόδου του εν λόγω υπηκόου ή αν μπορεί να κινηθεί μετά την έκδοση της αποφάσεως αυτής.
- 34 Όπως προκύπτει από το γράμμα των περισσότερων γλωσσικών αποδόσεων του άρθρου 25, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της ΣΕΣΣ, μόνον όταν υπήκοος τρίτης χώρας κάτοχος τίτλου διαμονής έχει καταχωριστεί ως ανεπιθύμητος στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν οφείλει το συμβαλλόμενο κράτος που έχει καταχωρίσει τον αλλοδαπό ως ανεπιθύμητο να διαβουλευτεί με το συμβαλλόμενο κράτος που χορήγησε τον τίτλο διαμονής.
- 35 Ομοίως, το άρθρο 25, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ διευκρινίζει, στο δεύτερο εδάφιο του, ότι το πρώτο κράτος προβαίνει στην ανάκληση της καταχωρίσεως του αλλοδαπού ως ανεπιθύμητου σε περίπτωση μη ανακλήσεως του τίτλου διαμονής.
- 36 Επομένως, η διαδικασία διαβουλευσεως την οποία προβλέπει το εν λόγω άρθρο 25, παράγραφος 2, δεν πρέπει να κινείται, καταρχήν, παρά μόνον όταν ο υπήκοος τρίτης χώρας είναι καταχωρισμένος ως ανεπιθύμητος στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν και, επομένως, όταν έχει εκδοθεί σε βάρος του η απόφαση περί επιστροφής συνοδευόμενη από απαγόρευση εισόδου.
- 37 Ωστόσο, και προκειμένου να δοθεί πλήρης απάντηση στο αιτούν δικαστήριο, πρέπει να προστεθεί ότι το άρθρο 25, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ δεν απαγορεύει στο συμβαλλόμενο κράτος που επιθυμεί να απομακρύνει υπήκοο τρίτης χώρας και να επιβάλει σε βάρος του απαγόρευση εισόδου και διαμονής στον χώρο Σένγκεν να κινήσει τη διαδικασία διαβουλευσεως που προβλέπεται στη διάταξη αυτή ήδη πριν από την έκδοση αποφάσεως περί επιστροφής συνοδευόμενης από απαγόρευση εισόδου του ενδιαφερομένου.

- 38 Πράγματι, λαμβανομένων υπόψη, αφενός, του σκοπού τον οποίο επιδιώκει το άρθρο 25, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ και ο οποίος συνίσταται στην αποφυγή μιας αντιφατικής καταστάσεως στην οποία υπήκοος τρίτης χώρας είναι κάτοχος ισχύοντος τίτλου διαμονής εκδοθέντος από συμβαλλόμενο κράτος και ταυτόχρονα έχει καταχωριστεί ως ανεπιθύμητος στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν και, αφετέρου, της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας, όπως αυτή διατυπώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, είναι επιθυμητό η διαδικασία διαβουλεύσεως να κινείται το νωρίτερο δυνατόν.
- 39 Επομένως, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 25, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ έχει την έννοια ότι, καίτοι επιτρέπει στο συμβαλλόμενο κράτος που προτίθεται να εκδώσει απόφαση επιστροφής συνοδευόμενη από απαγόρευση εισόδου και διαμονής στον χώρο Σένγκεν σε βάρος υπηκόου τρίτης χώρας που είναι κάτοχος ισχύοντος τίτλου διαμονής, εκδοθέντος από άλλο συμβαλλόμενο κράτος, να κινήσει τη διαδικασία διαβουλεύσεως που προβλέπεται στη διάταξη αυτή ήδη πριν από την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως, η διαδικασία αυτή πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να κινείται αμέσως μετά την έκδοση μιας τέτοιας αποφάσεως.

Επί του τρίτου και του τέταρτου ερωτήματος

- 40 Με το τρίτο και το τέταρτο ερωτήματά του, τα οποία πρέπει να συνεξεταστούν, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, ποιες είναι οι συνέπειες τις οποίες οφείλει να συναγάγει το συμβαλλόμενο κράτος που κίνησε τη βάσει του άρθρου 25, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ διαδικασία διαβουλεύσεως από την έλλειψη απαντήσεως του συμβαλλόμενου κράτους με το οποίο ζητήθηκε διαβούλευση, ιδίως καθόσον αφορά την εκτέλεση της αποφάσεως περί επιστροφής και απαγορεύσεως εισόδου στον χώρο Σένγκεν που εκδόθηκε σε βάρος υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος είναι κάτοχος ισχύοντος τίτλου διαμονής εκδοθέντος από το εν λόγω κράτος.
- 41 Εισαγωγικώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι η ΣΕΣΣ καθόριζε, πριν να τροποποιηθεί με τον κανονισμό 562/2006, μεταξύ άλλων, τις προϋποθέσεις τις οποίες πρέπει να πληρούν οι υπήκοοι τρίτων χωρών για την είσοδο και τη διαμονή έως τριών μηνών εντός του χώρου Σένγκεν. Αντιθέτως, οι τίτλοι διαμονής διάρκειας ανώτερης των 90 ημερών υπάγονται, κατά το μεγαλύτερο μέρος τους, στην εθνική νομοθεσία των κρατών μελών, με την επιφύλαξη αυτών των προϋποθέσεων εισόδου. Εξάλλου, η χορήγηση από συμβαλλόμενο κράτος ενός τέτοιου τίτλου διαμονής, σύμφωνα με το άρθρο 21 της ΣΕΣΣ, παρέχει στον κάτοχό του το δικαίωμα να κυκλοφορεί ελεύθερα επί τρεις κατ' ανώτατο όριο μήνες στο έδαφος των άλλων συμβαλλομένων κρατών, υπό την προϋπόθεση ότι πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο αυτό.
- 42 Η οδηγία 2008/115, όπως ορίζει το άρθρο 1, θέτει τους κοινούς κανόνες και τις κοινές διαδικασίες που ακολουθούν τα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων στο έδαφός τους υπηκόων τρίτων χωρών. Όπως εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 14 της οδηγίας αυτής, η οδηγία δίδει μια ευρωπαϊκή διάσταση στα αποτελέσματα των εθνικών μέτρων επιστροφής με τη θέσπιση μέτρου απαγορεύσεως εισόδου που δεν επιτρέπει την είσοδο και τη διαμονή στο έδαφος του συνόλου των κρατών μελών.
- 43 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι κάθε απόφαση που λαμβάνεται από κράτος μέλος σχετικά με την είσοδο και τη διαμονή υπηκόου τρίτης χώρας, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 562/2006, καθώς και κάθε απόφαση περί επιστροφής και περί απαγορεύσεως εισόδου ενός τέτοιου υπηκόου λαμβανόμενη από κράτος μέλος δυνάμει της οδηγίας 2008/115 παράγουν αποτελέσματα για τα άλλα κράτη μέλη και για τα άλλα συμβαλλόμενα στη ΣΕΣΣ κράτη.
- 44 Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 23, παράγραφοι 2 και 4, της ΣΕΣΣ ρύθμιζε την κατάσταση στην οποία υπήκοος τρίτης χώρας διαμένει παράνομα στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους, αλλά είναι, παράλληλα, κάτοχος τίτλου διαμονής εκδοθέντος από άλλο συμβαλλόμενο κράτος. Ωστόσο, όπως προκύπτει από το άρθρο 21 της οδηγίας 2008/115, που αφορά τις σχέσεις μεταξύ της οδηγίας αυτής και της ΣΕΣΣ, το εν λόγω άρθρο 23 αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της εν λόγω οδηγίας.

- 45 Συναφώς, το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2008/115 προβλέπει, όπως και το άρθρο 23, παράγραφοι 2 έως 4, της ΣΕΣΣ, την υποχρέωση του υπηκόου τρίτης χώρας που διαμένει παράνομα στο έδαφος κράτους μέλους να μεταβεί αμέσως στο έδαφος του κράτους μέλους το οποίο του χορήγησε άδεια διαμονής και ότι, σε περίπτωση μη τηρήσεως της υποχρεώσεως αυτής από τον εν λόγω υπήκοο ή όταν η άμεση αναχώρησή του επιβάλλεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης, εκδίδεται απόφαση περί επιστροφής του εν λόγω υπηκόου.
- 46 Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 63 των προτάσεών της, από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, σε περίπτωση κατά την οποία υπήκοος τρίτης χώρας, κάτοχος τίτλου διαμονής χορηγηθέντος από κράτος μέλος, διαμένει παρανόμως στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, πρέπει να του επιτραπεί να αναχωρήσει για το κράτος μέλος το οποίο του χορήγησε τον τίτλο διαμονής αντί να υποχρεωθεί άνευ άλλου να επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του, εκτός αν τούτο επιβάλλεται, μεταξύ άλλων, για λόγους δημόσιας τάξης ή εθνικής ασφάλειας.
- 47 Εν προκειμένω, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο Ε, κάτοχος ισχύοντος τίτλου διαμονής που έχει εκδοθεί από την Ισπανία, διαμένει παρανόμως στη φινλανδική επικράτεια, ότι έχει ληφθεί σε βάρος του απόφαση επιστροφής συνοδευόμενη από απαγόρευση εισόδου στον χώρο Σένγκεν για τον λόγο ότι θεωρείται από τις φινλανδικές αρχές απειλή για τη δημόσια τάξη και την εθνική ασφάλεια, ότι οι εν λόγω αρχές κίνησαν τη διαδικασία διαβουλεύσεως που προβλέπεται στο άρθρο 25, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ, στις 26 Ιανουαρίου 2015, και ότι, έκτοτε, οι ισπανικές αρχές εξακολουθούν να μην έχουν δηλώσει τις προθέσεις τους σχετικά με τη διατήρηση του τίτλου διαμονής του Ε σε ισχύ ή την ανάκλησή του.
- 48 Όσον αφορά, αφενός, τη δυνατότητα των φινλανδικών αρχών να λάβουν απόφαση επιστροφής συνοδευόμενη από απαγόρευση εισόδου σε βάρος του Ε υπό τις περιστάσεις αυτές, όπως προκύπτει από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2008/115, οι εν λόγω αρχές όφειλαν να λάβουν τέτοια απόφαση επιστροφής και, δυνάμει του άρθρου 11 της οδηγίας αυτής, να επιβάλουν παράλληλα απαγόρευση εισόδου, εφόσον τούτο επιβάλλεται για λόγους δημόσιας τάξης και εθνικής ασφάλειας, πράγμα το οποίο πάντως εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει υπό το φως της σχετικής νομολογίας του Δικαστηρίου (βλ., συναφώς, απόφαση της 11ης Ιουνίου 2015, Zh. και Ο., C-554/13, EU:C:2015:377, σκέψεις 50 έως 52, καθώς και 54).
- 49 Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να υπομνησθεί ότι κάθε κράτος μέλος οφείλει να εκτιμά τον «κίνδυνο για τη δημόσια τάξη», κατά την έννοια της οδηγίας 2008/115, κατά περίπτωση, προκειμένου να εξακριβώσει αν η προσωπική συμπεριφορά του εμπλεκόμενου υπηκόου τρίτης χώρας συνιστά πραγματικό και ενεστώτα κίνδυνο για τη δημόσια τάξη, δεδομένου ότι το γεγονός και μόνον ότι ο υπήκοος αυτός έχει καταδικαστεί για ποινικό αδίκημα δεν αρκεί για να στοιχειοθετήσει έναν τέτοιο κίνδυνο (βλ., συναφώς, απόφαση της 11ης Ιουνίου 2015, Zh. και Ο., C-554/13, EU:C:2015:377, σκέψεις 50 και 54).
- 50 Αφετέρου, όσον αφορά τη δυνατότητα των εν λόγω αρχών να εκτελέσουν την απόφαση αυτή υπό τις περιστάσεις της υποθέσεως της κύριας δίκης, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2008/115, οι φινλανδικές αρχές νομιμοποιούνται να προβούν σε άμεση απομάκρυνση του Ε, τούτο δε με την επιφύλαξη του δικαιώματος του ενδιαφερομένου να προβάλει τα δικαιώματά που αντλεί από τον τίτλο διαμονής τον οποίο χορήγησαν οι ισπανικές αρχές μεταβαίνοντας αργότερα στην Ισπανία. Το γεγονός ότι η διαδικασία διαβουλεύσεως που προβλέπεται στο άρθρο 25, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη δεν κλονίζει την ερμηνεία αυτή.
- 51 Ούτε το άρθρο 25, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ εμποδίζει την καταχώριση ατόμου ως ανεπιθύμητου στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν όταν παράλληλα βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία διαβουλεύσεως την οποία προβλέπει η διάταξη αυτή, όπως τούτο προκύπτει από τη σκέψη 39 της παρούσας αποφάσεως. Ωστόσο, το δεύτερο εδάφιο της διατάξεως αυτής προβλέπει ότι η ως άνω καταχώριση πρέπει να ανακαλείται «εάν ο τίτλος παραμονής δεν ανακληθεί».

- 52 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 25, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ αποσκοπεί στην πρόληψη, μέσω της διαδικασίας διαβουλεύσεως που αυτό προβλέπει, των περιπτώσεων στις οποίες καταχώριση ατόμου ως ανεπιθύμητου εκ μέρους ενός συμβαλλομένου κράτους συνυπάρχει, όσον αφορά τον ίδιο υπήκοο τρίτης χώρας, με νόμιμο τίτλο διαμονής χορηγηθέντα από άλλο συμβαλλόμενο κράτος.
- 53 Έτσι, οι αρχές του κράτους μέλους με το οποίο ζητήθηκε διαβούλευση υποχρεούνται, δυνάμει της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας την οποία θεσπίζει το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, να λαμβάνουν θέση όσον αφορά την ανάκληση του τίτλου διαμονής του εμπλεκόμενου υπηκόου τρίτης χώρας, και μάλιστα εντός ευλόγου χρόνου, σε συνάρτηση με τη συγκεκριμένη υπόθεση, ώστε να παρέχεται στις αρχές αυτές το αναγκαίο χρονικό διάστημα για τη συλλογή των κρίσιμων πληροφοριών (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 5ης Απριλίου 2016, Aranyosi και Căldăraru, C-404/15 και C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, σκέψη 97).
- 54 Εν προκειμένω, όμως, είναι πρόδηλο ότι οι ισπανικές αρχές δεν αντέδρασαν μετά την πάροδο ευλόγου χρόνου. Συνεπώς, μετά την πάροδο του ευλόγου χρόνου, εφόσον ο επίμαχος τίτλος διαμονής ισχύει και δεν έχει ανακληθεί επισήμως από τις αρχές αυτές, και προκειμένου να αποφευχθούν η συνέχιση μιας αντιφατικής καταστάσεως, όπως αναφέρθηκε στη σκέψη 52 της παρούσας αποφάσεως, καθώς και η ανασφάλεια δικαίου την οποία συνεπάγεται για τον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας μια τέτοια κατάσταση, εναπόκειται στις φινλανδικές αρχές να προβούν σε ανάκληση της καταχωρίσεως του ενδιαφερομένου ως ανεπιθύμητου και, ενδεχομένως, να καταχωρίσουν τον υπήκοο τρίτης χώρας στον εθνικό τους κατάλογο ανεπιθύμητων.
- 55 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο τρίτο και το τέταρτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 25, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ έχει την έννοια ότι δεν εμποδίζει την εκτέλεση αποφάσεως περί επιστροφής, συνοδευόμενης από απαγόρευση εισόδου, που έχει εκδοθεί από συμβαλλόμενο κράτος σε βάρος υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος είναι κάτοχος ισχύοντος τίτλου διαμονής που έχει εκδοθεί από άλλο συμβαλλόμενο κράτος, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία διαβουλεύσεως την οποία προβλέπει η διάταξη αυτή, εφόσον ο εν λόγω υπήκοος νομίμως θεωρείται από το συμβαλλόμενο κράτος που τον καταχωρίζει ως ανεπιθύμητο ως απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια, με την επιφύλαξη της δυνατότητας του ενδιαφερομένου να ασκήσει τα δικαιώματα που αντλεί από τον εν λόγω τίτλο διαμονής, μεταβαίνοντας αργότερα στο έδαφος του δεύτερου συμβαλλομένου κράτους. Ωστόσο, μετά την πάροδο ευλόγου χρόνου από την έναρξη της διαδικασίας διαβουλεύσεως και ελλείψει απαντήσεως εκ μέρους του συμβαλλομένου κράτους με το οποίο ζητήθηκε διαβούλευση, εναπόκειται στο συμβαλλόμενο κράτος που καταχωρίζει ως ανεπιθύμητο τον υπήκοο τρίτης χώρας να προβεί στην ανάκληση της καταχωρίσεώς του ως ανεπιθύμητου και, ενδεχομένως, να καταχωρίσει τον υπήκοο αυτόν στον εθνικό του κατάλογο ανεπιθύμητων.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 56 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 25, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ έχει την έννοια ότι υπήκοος τρίτης χώρας, κάτοχος ισχύοντος τίτλου διαμονής που έχει εκδοθεί από συμβαλλόμενο κράτος, σε βάρος του οποίου έχει εκδοθεί απόφαση επιστροφής, συνοδευόμενη από απαγόρευση εισόδου σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος, μπορεί να επικαλεστεί ενώπιον εθνικού δικαστηρίου τις έννομες συνέπειες που απορρέουν από τη διαδικασία διαβουλεύσεως που προβλέπεται στη διάταξη αυτή.
- 57 Συναφώς, η διάταξη αυτή διέπει μεν τη διαδικασία μεταξύ των αρχών των συμβαλλόμενων κρατών, μπορεί όμως παράλληλα να έχει συγκεκριμένες συνέπειες για τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των ιδιωτών.

- 58 Πράγματι, πρέπει να υπομνησθεί ότι η εν λόγω διάταξη προβλέπει με τρόπο σαφή, ακριβή και ανεπιφύλακτο μια διαδικασία διαβουλεύσεως που πρέπει υποχρεωτικά να κινείται από το συμβαλλόμενο κράτος που επιθυμεί να απαγορεύσει την είσοδο στον χώρο Σένγκεν υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος είναι κάτοχος ισχύοντος τίτλου διαμονής εκδοθέντος από άλλο συμβαλλόμενο κράτος. Εξάλλου, όταν το δεύτερο κράτος εκτιμά ότι πρέπει να διατηρήσει σε ισχύ τον τίτλο διαμονής που έχει χορηγήσει, εξ αυτού προκύπτει η εξίσου σαφής, ακριβής και ανεπιφύλακτη υποχρέωση του πρώτου κράτους να ανακαλέσει την καταχώριση του ενδιαφερομένου ως ανεπιθύμητου και να τη μετατρέψει, ενδεχομένως, σε σχετική καταχώριση στον εθνικό κατάλογο ανεπιθύμητων.
- 59 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ένας ιδιώτης όπως ο Ε μπορεί να επικαλεστεί ενώπιον εθνικού δικαστηρίου τη διαδικασία διαβουλεύσεως την οποία προβλέπει το άρθρο 25, παράγραφος 2, της ΣΕΕΣΣ και, ιδίως, τις υποχρεώσεις του κράτους που προβαίνει στην καταχώριση ατόμου ως ανεπιθύμητου να κινήσει την εν λόγω διαδικασία και, σε συνάρτηση με τα αποτελέσματά της, να προβεί στην ανάκληση της καταχωρίσεως του ενδιαφερομένου ως ανεπιθύμητου στον χώρο Σένγκεν.
- 60 Ως εκ τούτου, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 25, παράγραφος 2, της ΣΕΕΣΣ έχει την έννοια ότι υπήκοος τρίτης χώρας, κάτοχος ισχύοντος τίτλου διαμονής εκδοθέντος από συμβαλλόμενο κράτος, σε βάρος του οποίου έχει εκδοθεί σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος απόφαση επιστροφής συνοδευόμενη από απαγόρευση εισόδου, μπορεί να επικαλεστεί ενώπιον εθνικού δικαστηρίου τα έννομα αποτελέσματα που απορρέουν από τη διαδικασία διαβουλεύσεως την οποία υποχρεούται να κινήσει το συμβαλλόμενο κράτος που προβαίνει στην καταχώριση ατόμου ως ανεπιθύμητου, καθώς και τις υποχρεώσεις που συνεπάγονται τα αποτελέσματα αυτά.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 61 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπιπτόντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 25, παράγραφος 2, της Συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των Κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, που υπογράφηκε στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990 και άρχισε να ισχύει στις 26 Μαρτίου 1995, έχει την έννοια ότι, καίτοι επιτρέπεται στο συμβαλλόμενο κράτος που προτίθεται να εκδώσει απόφαση επιστροφής συνοδευόμενη από απαγόρευση εισόδου και διαμονής στον χώρο Σένγκεν έναντι υπηκόου τρίτης χώρας που είναι κάτοχος ισχύοντος τίτλου διαμονής, εκδοθέντος από άλλο συμβαλλόμενο κράτος, να κινήσει τη διαδικασία διαβουλεύσεως την οποία προβλέπει η διάταξη αυτή ήδη πριν από την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως, η εν λόγω διαδικασία πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να κινείται αμέσως μετά την έκδοση μιας τέτοιας αποφάσεως.
- 2) Το άρθρο 25, παράγραφος 2, της Συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν έχει την έννοια ότι δεν εμποδίζει την εκτέλεση αποφάσεως περί επιστροφής, συνοδευόμενης από απαγόρευση εισόδου, που έχει εκδοθεί από συμβαλλόμενο κράτος σε βάρος υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος είναι κάτοχος ισχύοντος τίτλου διαμονής που έχει εκδοθεί από άλλο συμβαλλόμενο κράτος, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία διαβουλεύσεως την οποία προβλέπει η διάταξη αυτή, εφόσον ο εν λόγω υπήκοος νομίμως θεωρείται από το συμβαλλόμενο κράτος που τον καταχωρίζει ως ανεπιθύμητο ως απειλή για τη δημόσια τάξη

ή την εθνική ασφάλεια, με την επιφύλαξη της δυνατότητας του ενδιαφερομένου να ασκήσει τα δικαιώματα που αντλεί από τον εν λόγω τίτλο διαμονής, μεταβαίνοντας αργότερα στο έδαφος του δεύτερου συμβαλλομένου κράτους. Ωστόσο, μετά την πάροδο ευλόγου χρόνου από την έναρξη της διαδικασίας διαβουλεύσεως και ελλείψει απαντήσεως εκ μέρους του συμβαλλομένου κράτους με το οποίο ζητήθηκε διαβούλευση, εναπόκειται στο συμβαλλόμενο κράτος που καταχωρίζει ως ανεπιθύμητο τον υπήκοο τρίτης χώρας να προβεί στην ανάκληση της καταχωρίσεώς του ως ανεπιθύμητου και, ενδεχομένως, να καταχωρίσει τον υπήκοο αυτόν στον εθνικό του κατάλογο ανεπιθύμητων.

- 3) Το άρθρο 25, παράγραφος 2, της Συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν έχει την έννοια ότι υπήκοος τρίτης χώρας, κάτοχος ισχύοντος τίτλου διαμονής εκδοθέντος από συμβαλλόμενο κράτος, σε βάρος του οποίου έχει εκδοθεί σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος απόφαση επιστροφής συνοδευόμενη από απαγόρευση εισόδου, μπορεί να επικαλεστεί ενώπιον εθνικού δικαστηρίου τα έννομα αποτελέσματα που απορρέουν από τη διαδικασία διαβουλεύσεως την οποία υποχρεούται να κινήσει το συμβαλλόμενο κράτος που προβαίνει στην καταχώριση ατόμου ως ανεπιθύμητου, καθώς και τις υποχρεώσεις που συνεπάγονται τα αποτελέσματα αυτά.

(υπογραφές)